

9.4.2020 LUONNOS, tarkentuu työn kuluessa

Hallitusohjelma	Havainto	Kaivoslain säännös
Kunnille säädetään oikeus päättää kaavoituksella, onko kaivostoiminta mahdollista kunnan alueella.	<p>Havainto: Kaivoslain 46 §:n 1 momentin 7 kohta on tulkinnallisesti hankala ja lopputulos muutoksenhakuvaiheessa vaikeasti ennustettava. (Vihervuori s. 50)</p> <p>Ratkaisu: Kohdan selventäminen.</p>	<p>Kaivoslaki 46 § 1 mom. 7 kohta</p> <p><i>Malminetsintä lupaa ja kullanhuuhtontalupaa ei saa myöntää:</i></p> <p><i>7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syyistä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä;</i></p>
	<p>Havainto: Kaivoslain 47 §:n 4 momentti on tulkinnallisesti epäselvä ja rakenteeltaan sikäli epätasapainoinen, että siinä asetetaan oikeusvaikutteinen kaava ja pelkkä vaikutusten arvioiminen toistensa vaihtoehdoiksi. (Vihervuori s. 50-51)</p> <p>Ratkaisu: Muuta selvittämistä tarkoittavan vaihtoehdon poistaminen laista, mahdollisesti maankäytöllisistä merkitykseltään vähäisimpiä tilanteita kuten vähäisiä apualueita lukuun ottamatta.</p>	<p>Kaivoslaki 47 §:n 4 momentti</p> <p><i>Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.</i></p>
	<p>Kaivoslain 47 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on katsottu, että pykälän tarkoittama oikeusvaikutteinen kaava voisi olla myös maakuntakaava. Maakuntakaava ei edusta suunnitellun kaivoksen sijaintikunnan itsehallintoa. (Vihervuori s. 51)</p> <p>Ratkaisu: Maakuntakaava suljetaan pois kaivoslain 47 §:n 4 momentin soveltamisalan piiristä.</p>	<p>Kaivoslaki 47 §:n 4 momentti</p> <p><i>Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.</i></p>
	<p>Periaatteessa on esimerkiksi ajateltavissa, että erikseen osoitettavat esimerkiksi matkailulle tai tuulivoimalle osoitettavat keskeisimmät alueet muodostaisivat lain-säädännössä määriteltävän kaivosluvan (ja johdonmukaisuuden vuoksi myös jo malminetsintä lupan) estealueen. Toisaalta yksinkertaisimmin ja selkeämmin lähes samaan lopputulokseen päästään asianmukaisten käyttötarkoitus- ja kaavamääräysvalintojen avulla oikeusvaikutteisen kuntakaavan kautta. (Vihervuori s. 43 ja 54-55)</p> <p>Selvitetään.</p>	

<p>Parannetaan kaivosalueen ja kaivoksen vaikutusalueen kiinteistön- ja maanomistajien asemaa ja tiedonsaantioikeutta.</p> <p>Säädetään maanomistajan lupa malminetsinnän jatkoluvan edellytykseksi</p>	<p>Havainto: Melu, haju, värinä ja pöly ovat ympäristönsuojelulain piiriin kuuluvina pilaantumiskysymyksinä ympäristöluvan yhteydessä järjestettäviä.</p> <p>Suojavyöhyke kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi liittyy kuitenkin kaivoksen aluekysymyksiin ja toiminnallisiin järjestelyihin siten, että siitä olisi mielekkäämpää päättää kaivosluvun yhteydessä. Samaan lupamääräisyhteyteen saattaa liittyä myös luonto- tai kulttuurimaiseman suojeluun liittyviä tarpeita. (Vihervuori s. 41)</p> <p>Ratkaisu: Kehitetään lupamääräyssäätelyä kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.</p>	<p>Kaivoslaki 19 § (Kaivosalue ja kaivoksen apualue) Kaivoslaki 52 § (Kaivosluvassa annettavat määräykset)</p>
	<p>Havainto: Esimerkiksi kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen, kuten matkailun tai tuulivoimantuotannon, välistä vaikutusperusteista punnintaa ei kaivoslupamennettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella tapahdu.</p> <p>Malminetsintälupaa koskevaa edellytysääntelyä tuskin olisi etsinnän erityisluonteen vuoksi perusteltua rakentaa intressivertailun kaltaiselle pohjalle. (Vihervuori s. 43-44)</p> <p>Ratkaisu: Merkittävä haitta muulle elinkeinolle kuten matkailulle <u>malminetsintäluvan</u> lähtökohtaiseksi esteeksi.</p>	<p>Kaivoslaki 46 § (Malminetsintäluvan ja kullanhuudontaluvan myöntämisen esteet)</p>
	<p>Havainto: Kaivoslupa on vaikutusperusteisesti evättävissä kokonaan vain kaivoslain 48 §:n 2 momentissa määritelyjen kielteisten vaikutusten perusteella.</p> <p>Säännöksen mallina on ollut vesilain ehdoton luvanmyöntämisestä. Säädöksissä olevat sanamuotoerot nostavat kuitenkin kaivoslain ehdottoman lupaesteen kynnystä vesilain säännöstä korkeammalle (esim. ”heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja”, vesilain vastaavan säännöksen mukaan ”suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja”). (Vihervuori s. 42-43)</p> <p>Ratkaisu: Tarkistetaan ehdottoman esteen kynnyksen sanamuoto vesilain mallin mukaiseksi ainakin ilmauksen ”asutus- tai elinkeino-oloja” osalta.</p>	<p>Kaivoslaki 48 § 2 momentti (Kaivosluvun myöntämisen esteet)</p> <p><i>Vaikka kaivosluvun myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää, jos kaivostoiminta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia tai heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksin poistaa.</i></p>
<p>Selvitetään</p>	<p>Havainto: Kaivoksen vaiheittaiseen sulkemiseen on ilmennyt tarvetta. Vaiheittainen sulkeminen palvelee myös maanomistajien etua mahdollistamalla epävarmuusajan lyhentämisen osalla kaivosaluetta. (Vihervuori s. 48)</p>	<p>Kaivoslaki 18 § (Kaivosluvun haltijan velvollisuudet) Kaivoslaki 19 § (Kaivosalue ja kaivoksen apualue) Kaivoslaki 34 § (Lupahakemus) Kaivoslaki 52 § (Kaivosluvassa annettavat määräykset) Kaivoslaki 110 § (Vakuudesta suoritettavat kustannukset) Kaivoslaki 120 § (Varautuminen kaivostoiminnan lopettamiseen) Kaivoslaki 125 § (Kaivosturvallisuusluvassa annettavat määräykset) Kaivoslaki 130 § (Kaivosturvallisuusluvun muuttaminen) Kaivoslaki 142 § (Kaivostoiminnan päättämisen ajankohta) Kaivoslaki 149 § (Kaivosalueen hallinnan palautuminen)</p>

	<p>Havainto: Kaivoslaki ei kaikissa tapauksissa yleistiedoksiantojen rinnalla edellytä tiedon antamista lupahakemuksista eikä vastaavista lupapäätöksistä maanomistajille, rajanaapureille tai muille, joita asia erityisesti koskee. (Vihervuori s. 56)</p> <p>Selvitetään</p>	
	<p>Havainto: Kaivosalueen ulottuvuutta ei määritetä kaivostoimituksessa. (Vihervuori s. 60)</p> <p>Selvitetään</p>	Kaivoslaki 77 § (Kaivostoimitus) / uusi pykälä 8 lukuun
	<p>Havainto: Kaivoslain kaltainen varaus-, etsintä- ja lupajärjestelmä aiheuttaa väistämättä maa- ja vesialueiden omistajille ja ulkopuolisille elinkeinonharjoittajille pitkäaikaista epävarmuutta alueen tosiasiallisista käyttömahdollisuuksista. (Vihervuori s. 61-62)</p> <p>Ratkaisu: Malminetsintäluvan jatkoluvan lisäedellytykseksi maanomistajan suostumus. Vaatimuksena jatkolle voisi olla tietyn pinta-alan mukaan määrättyvän maanomistajien määränemmistön, esimerkiksi kahden kolmasosan, antama suostumus.</p> <p>Selvitetään tulisiko varauksen tekijältä edellyttää suunnitelmaa malminetsinnästä ja sen rahoituksesta. (Vihervuori s. 61)</p>	<p>Kaivoslaki 60 § (Malminetsintäluvan määräaikaisuus) Kaivoslaki 61 § (Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen)</p>
		Kaivoslaki 44 § (Varausilmoitus)